

Pani Edyta Białas-Giejbatow
Dyrektor Departamentu Podatku Akcyzowego i Podatku od Gier
Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
84 00-916 Warszawa
sekretariat.dag@mf.gov.pl.

Business Centre Club (dalej: BCC) jako reprezentatywna organizacja pracodawców prowadzi działania regulacyjne na rzecz obrony interesów polskich przedsiębiorców, rozwoju gospodarki wolnorynkowej oraz tworzenia dobrego prawa.

Projekt ustawy z dnia 2 sierpnia 2024 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (dalej: projekt) będzie miał znaczenie dla przedsiębiorców będących członkami BCC, dlatego przedstawiamy poniżej nasze uwagi do projektu oraz załączamy opinię prawną renomowanej kancelarii Baker McKenzie

1. Wysokość planowanych podwyżek i wpływów budżetowych

W ocenie BCC, założenia wpływów budżetowych przewidziane w ocenie skutków wprowadzenia tych regulacji mogą okazać się zbyt optymistyczne. Prawdopodobnym jest, że dalsze zwiększenie stawek opodatkowania tych wyrobów będzie prowadziło do istotnego zwiększenia szarej strefy. Możliwość tę zauważa również ustawodawca.

Jednakże w OSR jest również wskazane, że możliwym skutkiem podwyżek będzie osiągnięcie celów zdrowotnych związanych z zaprzestaniem palenia. W ocenie BCC jest to mało prawdopodobne, gdyż konsumenci nie zaprzestaną spożywania tych wyrobów, a będą nabywali tańsze wyroby pochodzące z szarej strefy. Biorąc od uwagę, że Polska ma już swoje negatywne doświadczenia związane z gwałtownymi i nieprzewidywalnymi podwyżkami podatku akcyzowego na wyroby tytoniowe, jesteśmy zdziwieni podejściem Ministerstwa Finansów i odejściem od obowiązującej mapy akcyzowej wprowadzonej nieco ponad 2 lata temu właśnie przez Ministerstwo Finansów. Z trudem wypracowany kalendarz podwyżek akcyzy, dawał przedsiębiorcom nadzieję, na przewidywalność otoczenia podatkowego i regulacyjnego, co zresztą było jednym z podstawowych postulatów kierowanych przez obecny rząd do przedstawicieli biznesu. Z całą pewnością obecne podejście Ministerstwa Finansów, nie będzie sprzyjało budowaniu wizerunku Polski jako kraju, który buduje przyjazne i przewidywalne otoczenie dla potencjalnych inwestorów.

Odejście od obowiązującej mapy akcyzowej jest złamaniem umowy społecznej, którą przedsiębiorcy mieli pełne prawo traktować jako poważną i obowiązującą przynajmniej do momentu, do której została ona zaplanowana, czyli do 2027 r.

W związku z powyższym Business Centre Club apeluje o wycofanie się z rewizji obecnie obowiązującej mapy akcyzowej na wyroby tytoniowe.

Niezależnie od powyższego, jeżeli w celu poszukiwania dodatkowych wpływów budżetowych, Ministerstwo Finansów jest zmuszone do wycofania się z obecnie obowiązującej mapy akcyzowej, w celu zminimalizowania ryzyka negatywnych zjawisk dla gospodarki związanych ze wzrostem nielegalnego handlu wyrobami

tytoniowymi, co będzie miało swoje konsekwencje dla całego łańcucha dostaw powiązanego z branżą tytoniową, apelujemy, aby przedmiotowa rewizja stawek była dokonana w sposób racjonalny.

W związku z powyższym, BCC postuluje o zmniejszenia planowanej podwyżki podatku akcyzowego o 10 punktów procentowych proporcjonalnie na każdej kategorii objętej rewizją stawek akcyzowych. W ten sposób uda się w dłuższym okresie ograniczyć wzrost szarej strefy i zwiększyć wpływy budżetowe. Pożądane jest utrzymanie stawek podatku akcyzowego istotnie poniżej stawek akcyzy obowiązujących w krajach sąsiednich, dzięki czemu Polska zagwarantuje sobie dodatkowe wpływy budżetowe związane z zakupami przez konsumentów z zagranicy.

Zaproponowana przez Ministerstwo Finansów dynamika wzrostu stawek akcyzowych jest niespotykana w ramach żadnej mapy akcyzowej, które obecnie funkcjonują w Unii Europejskiej, ponieważ sama koncepcja kalendarza podwyżek zakłada, że lepiej jest podnosić stawki co roku, jednak w sposób zrównoważony a nie skokowy.

Ponadto, niezbędne jest wprowadzenie rozwiązań systemowych mających na celu walkę z szarą strefą w szczególności usunięcie z Kodeksu Karnego Skarbowego art. 15 § 2 lub ograniczenie jego zastosowania (art. 15 § 2 jest przepis przewidujący wygaśnięcie obowiązku uiszczenia należności publicznoprawnej w sytuacji orzeczenia przepadku przedmiotów, ściągnięcia ich równowartości pieniężnej lub obowiązku uiszczenia ich równowartości pieniężnej). Ponadto postulowane jest również wprowadzenie mechanizmów wydawania oraz egzekwowania decyzji administracyjnych określających podatek akcyzowy dla osób zajmujących się obrotem nielegalnymi wyrobami. Takie rozwiązania miałyby ogólne skutki prewencyjne.

2. Termin wejścia w życie

Opublikowany projekt ustawy przewiduje istotne podwyżki podatku akcyzowego od wyrobów tytoniowych, płynu do papierosów elektronicznych, wyrobów nowatorskich oraz suszu tytoniowego. Przy czym, w projekcie ustawy jest specyficzne rozwiązanie przewidujące, że w styczniu oraz lutym 2025 r. wyroby będą opodatkowane według stawki obowiązującej w 2024 r., a podwyżki mają wejść w życie od 1 marca 2025 r. Jednocześnie, ustawodawca przewidział dwumiesięczny termin na wyprzedzanie zapasów wyrobów (do końca kwietnia 2024 r.).

W ocenie BCC ustanowione terminy wejścia w życie tych regulacji są zdecydowanie zbyt krótkie, a projektowane przepisy w ogóle nie uwzględniają specyfiki branży tytoniowej.

Należy bowiem mieć na uwadze, że produkcja wyrobów tytoniowych jest planowana z wielomiesięcznym wyprzedzeniem. Polscy producenci produkują wyroby nie tylko na Polskę, ale również na rynki wielu innych państw unijnych oraz pozaunijnych, co powoduje konieczność odpowiedniego zaplanowania wykorzystania mocy produkcyjnych i zasobów ludzkich z uwzględnieniem potrzeb wielu rynków.

W związku z tym BCC apeluje o wprowadzenie przynajmniej 6 miesięcznego *vacatio legis* dla przedmiotowych przepisów, do czego zresztą zgodnie z pkt. 10 Umowy Koalicyjnej, zobowiązały się partie tworzące rząd: (...) *Strony Koalicji zgodnie przyznają, że stabilny, przyjazny i sprawiedliwy system podatkowy to warunek niezbędny dla zwiększenia stopy inwestycji w gospodarce. W tym celu strony Koalicji wprowadzą w szczególności zasadę minimum sześciomiesięcznego vacatio legis dla zmian w prawie podatkowym.*

3. Opodatkowanie urządzeń do waporyzacji

BCC stanowczo postuluje rezygnację z opodatkowania urządzeń do waporyzacji, za wyjątkiem urządzeń jednorazowych.

Rozwiązanie, polegające na wprowadzeniu dodatkowego, niezharmonizowanego podatku na urządzenia do waporyzacji, nie znajduje precedensu na terenie UE i wiąże się z ogromną ilością problemów technicznych i interpretacyjnych, które będą skutkować wielomiesięcznym, albo nawet wieloletnim chaosem na rynku. Szczególnie kłopotliwe z punktu widzenia produkcyjnego będzie oznaczanie urządzeń do waporyzacji lub ich opakowań znakami akcyzy.

Zaproponowany mechanizm opodatkowania akcyzą, zawiera wiele rozwiązań które skomplikują lub wręcz uniemożliwią prowadzenie działalności w zakresie urządzeń do waporyzacji.

Przed wszystkim, urządzenia do waporyzacji nabywane wewnątrzspółnotowo będą musiały zostać oznaczone znakami akcyzy przed ich przemieszczeniem na terytorium kraju, jak również nie będą mogły być przemieszczane na terenie kraju przed ich oznaczeniem znakami akcyzy. Takie rozwiązanie utrudnia lub wprost uniemożliwia prowadzenie działalności w zakresie części dotychczasowych łańcuchów dystrybucji (m.in. ze względu na fakt, że część podmiotów zagranicznych nie będzie w stanie nałożyć znaków akcyzy ze względów technicznych).

Dodatkowo, projekt przewiduje pobór podatku akcyzowego już na początkowym etapie obrotu urządzeniami do waporyzacji bez możliwości zawieszenia akcyzy. Spowoduje to konieczności wydatkowania dużych środków finansowych przez przedsiębiorców, które pozostaną „zamrożone” do czasu sprzedaży. Dodatkowo, zgodnie z projektem podatek akcyzowy byłby należny również od wyrobów nieprzeznaczonych na polski rynek, ale składowanych w polskich centrach dystrybucji, co również będzie powodowało istotne skutki finansowe i konieczność uzyskiwania zwrotów akcyzy. W praktyce takie rozwiązanie prawdopodobnie doprowadzi do przesunięcia z Polski do innych państw działalności w zakresie dystrybucji urządzeń na inne rynki niż polski rynek.

Ponadto, projekt nie przewiduje szeregu innych rozwiązań technicznych istotnych dla obrotu urządzeniami do waporyzacji, w tym ułatwień w zakresie nabywania i przemieszczania urządzeń testowych, próbek, niszczenia urządzeń, uzyskiwania zwrotu podatku akcyzowego z tytułu niszczenia takich urządzeń itp.

W związku z powyższym, BCC proponuje ograniczenie dodatkowego opodatkowania jedynie do takich urządzeń do waporyzacji, które podlegają obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy, czyli do urządzeń jednorazowych, takich, które zawierają płyn do papierosów elektronicznych, co mogłoby zostać dokonane przez następującą zmianę Art. 99b, gdzie dodaje się ust. 4a o następującym brzmieniu:

„4a. Stawka akcyzy na płyn do papierosów elektronicznych, o której mowa w ust. 4 zawarty w urządzeniach do waporyzacji jest powiększana o 40 zł od płynu zawartego w jednym urządzeniu”.

Takie rozwiązanie nie wymaga wprowadzania dodatkowego – niezharmonizowanego – systemu opodatkowania i nie wiąże się z konsekwencjami opisanymi powyżej. **Wystarczające jest wprowadzenie dodatkowego podatku w wysokości 40 zł pobieranego na moment zakończenia procedury zawieszenia poboru akcyzy od płynu od papierosów elektronicznych, sprzedawanego razem z urządzeniem.**

W ten sposób osiągnąony jest cel ustawodawcy, czyli ograniczenie dostępności jednorazowych urządzeń do

waporyzacji, a przy tym nie spowoduje negatywnych zjawisk, o których mowa powyżej.

Powyższa propozycja jest zdaniem BCC dodatkowo uzasadniona faktem, że wprowadzenie obowiązku oznaczania urządzeń do waporyzacji znakami akcyzy powinno zostać notyfikowane jako przepis techniczny w rozumieniu Dyrektywy 2015/1535. Zgodnie z art. 1 tej dyrektywy, „specyfikacja techniczna”, podlegająca obowiązkowi notyfikacji oznacza: „specyfikację zawartą w dokumencie, który opisuje wymagane cechy produktu, takie jak: poziom jakości, wydajności, bezpieczeństwa lub wymiary, włącznie z wymaganiami mającymi zastosowanie do produktu w zakresie nazwy, pod jaką jest sprzedawany, terminologii, symboli, badań i metod badania, **opakowania, oznakowania i etykietowania** oraz procedur oceny zgodności”. W świetle powyższego, obowiązek oznaczania znakami akcyzy określonych rodzajów produktów stanowi specyfikację techniczną.

Odstąpienie przez ustawodawcę od obowiązku notyfikacji powyższych przepisów tworzy bardzo poważne ryzyko prawne dla stabilności funkcjonowania całego systemu opodatkowania urządzeń. Należy przypomnieć, że odstąpienie od obowiązku notyfikacji przepisów w zakresie gier hazardowych skutkowało wieloletnimi sporami sądowymi.

Propozycja BCC eliminuje to ryzyko, bowiem nie nakłada obowiązków związanych z opakowaniem lub etykietowaniem wyrobów na nowe kategorie produktów.

4. Oznaczanie znakami akcyzy

a) *Wstępne zapotrzebowanie na znaki akcyzy*

Projekt przewiduje, że znaki akcyzy z rokiem wytworzenia 2024 r. będą nakładane na wyroby również w styczniu oraz lutym 2025 r. Spowoduje to konieczność zamówienia większej ilości tych znaków. Jednocześnie, przepisy akcyzowe przewidują ograniczenia dotyczące zmiany wstępnego zapotrzebowania na znaki akcyzy. W przypadku wyrobów tytoniowych, z wyłączeniem cygar i cygaretek, lub wyrobów nowatorskich zmiana wstępnego zapotrzebowania nie może być złożona po dniu 30 września danego roku kalendarzowego, a jeżeli jest składana po dniu 1 września danego roku kalendarzowego, nie może przekraczać 5% ilości zamówienia zawartego w ostatniej zmianie wstępnego zapotrzebowania, a jeżeli takiej zmiany nie było - we wstępnym zapotrzebowaniu.

W świetle powyższego niezbędne jest wprowadzenie rozwiązań przejściowych umożliwiającego zmianę wstępnego zapotrzebowania na znaki akcyzy w związku z wprowadzanymi regulacjami.

b) *Dwa znaki akcyzy*

Niezależnie od uwag przedstawionych powyżej, w projekcie przewidziano rozwiązanie, zgodnie z którym urządzenia do waporyzacji zawierające płyn do papierosów elektronicznych albo wyroby nowatorskie powinny być oznaczone dwoma znakami akcyzy tj. znakiem akcyzy dla urządzenia do waporyzacji oraz znakiem akcyzy dla płynu do papierosów elektronicznych albo wyrobów nowatorskich.

W ocenie BCC, takie rozwiązanie wydaje się niewłaściwe. Dla tego rodzaju wyrobów powinien zostać przewidziany jeden znak akcyzy. Dodatkowo należy mieć na uwadze, że znaki akcyzy dla urządzeń do waporyzacji będą miały inny termin ważności niż znaki akcyzy na wyroby nowatorskie czy na płyny do papierosów elektronicznych, co powoduje, że w przypadku wprowadzenia tych regulacji w proponowanych kształcie będzie dochodziło do konieczności oznaczania legalizacyjnymi znakami akcyzy

takich urządzeń, ze względu na upływ terminu ważności znaku akcyzy na wyroby nowatorskie albo na płyny do papierosów elektronicznych.

Z wyrazami szacunku,

Łukasz Bernatowicz

Prezes Związku Pracodawców BCC

Załącznik:

Opinia prawna dotycząca projektu zmiany ustawy o podatku akcyzowym kancelarii Baker McKenzie